

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ПРИКАРПАТСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

**Факультет історії, політології і міжнародних відносин
Кафедра історії України і методики викладання історії**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Історія України»

Освітня програма **«Образотворче мистецтво»**

за спеціальністю **023 Образотворче мистецтво,**

декоративне мистецтво, реставрація

галузі знань **02 Культура і мистецтво**

Затверджено на засіданні
кафедри історії України
і методики викладання історії
Протокол № 1 від 31 серпня 2023 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	«Історія України»
Викладач (-і)	Міщук Андрій Іванович
Контактний телефон викладача	(0342)59-60-06
Е-mail викладача	andrii.mishchuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro/
Консультації	Середа, 15.00–17.00
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Нормативна навчальна дисципліна «Історія України» є важливою складовою фахової і світоглядної підготовки сучасних спеціалістів, які мають загальнонаукові та професійні знання, готові до саморозвитку як в умовах професійної діяльності, так і у суспільному та особистому житті. Пропонована дисципліна передбачає поглиблення та систематизацію історичних знань студентів, дає можливість зрозуміти зміст, характер та закономірності державотворчих, політичних, соціально-економічних та культурних процесів, що відбувалися на території України від найдавніших часів до сьогодення. У результаті опанування курсу «Історія України» в студентів повинні сформуватися чіткі світоглядні позиції, ціннісні орієнтири, почуття патріотизму, здатність інтерпретувати досвід попередніх поколінь і здійснювати самостійний відповідальний вибір.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<i>Мета викладання дисципліни:</i> формування фахівця з історичним мисленням, активною, патріотичною громадянською позицією, здатного аргументовано викладати свої погляди на найважливіші явища української історії, усвідомлювати нерозривний зв'язок між надбанням минулого і сучасного, традиціями і досвідом різних поколінь українців. <i>Завдання вивчення дисципліни:</i> - надати студентам знання з історії України та української культури відповідно до рівня та вимог вищої школи, зосередившись на найбільш актуальних проблемах політичного, соціально-економічного, культурного та релігійного життя українського суспільства на різних етапах його розвитку; - ознайомити студентів з хронологією та сутністю основних історичних подій, періодизацією, логікою історико-культурного процесу; - спонукати до оволодіння навичками комплексної роботи з різними типами історичних джерел та історичних праць, пошуку і систематизації інформації як основи вирішення дослідницьких завдань; - сприяти формуванню історичного мислення, вміння виявляти історичну обумовленість подій і явищ; - навчити студентів критично аналізувати отриману інформацію, визначати власну позицію щодо місця і ролі України у всесвітньо-історичному та культурному процесі;	

спираючись на загальнолюдські цінності допомогти студентам сформувати власні переконання, здобути навички і вміння, соціально-гуманітарні компетенції необхідні для практичної діяльності. Засвоїти важливі події з історії України, орієнтуватися у визначенні історичних епох, їх основних проблем.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен *знати*:

основні події, явища, періоди, закономірності, напрями українського історичного процесу в його соціально-економічному та політичному вимірах;

цивілізаційні витоки і чинники формування української культури;

головні джерела вивчення вітчизняної історії відповідно до різних історичних епох;

визнаних діячів української історії;

важливі проблемно-теоретичні питання курсу, та їх трактування сучасною українською історичною наукою.

світоглядні особливості української культури та їх зв'язок з національним характером;

проблеми та перспективи розвитку української культури в сучасному цивілізаційному процесі

вміти:

збирати, систематизувати інформацію, здійснювати порівняльний аналіз та використовувати її у практичній діяльності;

співвідносити події, явища та процеси з відповідними історичними епохами;

узагальнювати і систематизувати історичні події, визначати причинно-наслідкові зв'язки в явищах і процесах, що відбувалися на території України від давнини до сьогодення;

визначати місце учасників історичних подій, об'єктивно оцінювати їхню діяльність;

працювати з історичними джерелами і науковою літературою;

вільно володіти базовим категоріально-понятійним апаратом історичної науки;

аргументовано відстоювати свої погляди, брати участь у дискусіях з метою пошуку історичної істини;

визначати можливості культурних запозичень відповідно до національних інтересів України;

ідентифікувати явища культури за їх національною приналежністю та стильовими особливостями характеризувати основні напрями розвитку культури в їх історичній ретроспективі й перспективі.

застосовувати набуті знання з історії України та української культури у професійній і повсякденній діяльності, для орієнтації у суспільно-політичному житті, оцінюванні політичних, економічних, мистецьких явищ, подій тощо.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

ЗК 1 Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2 Здатність зберігати і примножувати культурно-мистецькі, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про людину і суспільство.

ЗК 8 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 9 Здатність генерувати нові ідеї(креативність).

Програмні результати

ПРН 5 Аналізувати та обробляти інформацію з різних джерел.

ПРН 16 Розуміти роль українських етно-мистецьких традицій у стильових рішеннях творів образотворчого, декоративного та сучасного візуального мистецтва.

ПРН 17 Популяризувати надбання національної та всесвітньої культурної спадщини, а також сприяти проявам патріотизму, національного самоусвідомлення та етнокультурної самоідентифікації.

ПРН 18 Формувати національну свідомість і культуру особистості в професійній діяльності.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	20

семінарські заняття / практичні / лабораторні		10		
самостійна робота		60		
Ознаки навчальної дисципліни				
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий	
I	023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація	I	Обов'язкова навчальна дисципліна	
Тематика навчальної дисципліни				
Тема		кількість год.		
		лекції	Семінарські заняття	сам. роб.
Тема 1. Вступ. Давня доба української історії		2		4
Тема 2. Київська Русь (IX – XIII ст.)		2		4
Тема 3. Галицько-Волинська держава XIII - перша половина XIV ст.		2		4
Тема 4 Українські землі у складі Литви і Польщі (друга половина XIV – перша половина XVII ст.)			2	4
Тема 5. Виникнення козацтва та його роль в історії України.		2		4
Тема 6. Українська національна революція середини XVII ст.		2		4
Тема 7. Політичне становище України в другій половині XVII ст.			2	4
Тема 8. Гетьманщина під владою Російської імперії у XVIII ст.			2	4
Тема 9. Україна у складі Російської та Австрійської імперій: колоніальна політика російського самодержавства та австрійського абсолютизму; національне відродження (кінець XVIII – початок XX ст.)		4		2
Тема 10. Україна на початку XX ст.		2		4
Тема 11. Українська національна революція 1917-1921 рр.		2		4
Тема 12. Українські землі під владою іноземних держав у міжвоєнний період 20-30-ті рр. XX ст.			2	4
Тема 13. Україна в роки Другої світової війни.			2	4
Тема 14. Україна в др. пол. 40-х – 80-х ст. XX ст.: трансформації суспільно-політичного, культурного та економічного розвитку.				6

Тема 15. Україна в умовах боротьби за незалежність.		2		4
ЗАГ.:		20	10	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни				
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Шкала оцінювання			
	Оцінка в балах	Оцінка за іспит	Оцінка в національній шкалі	Оцінка за шкалою ECTS
	90-100	відмінно	5	A
	80-89	добре	4	B
	70-79			C
	60-69	задовільно	3	D
	50-59			E
	26-49	незадовільно (з можливістю повторного складання)		
	1-25	незадовільно		
	Структура розподілу балів у ході аудиторно-самостійної роботи студентів: 25 балів – (поточна робота) усні та письмові відповіді на семінарських заняттях. Підсумковий бал за семінарські заняття та самостійну роботу (5 балів) визначається на основі вираховування середнього арифметичного із всіх усних оцінок; 20 балів – індивідуальна (самостійна) робота студентів 10 б. – написання і оформлення реферату, 10 б. – презентація у форматі PowerPoint на визначену тему. 50 балів – Модульна контрольна робота (письмові (тестові) завдання з курсу на останньому занятті.).			
Вимоги до письмових робіт	Написання письмової контрольної роботи є обов'язковим для виставлення підсумкової оцінки. У випадку, якщо студент не написав контрольну роботу, він вважається таким, що не виконав усіх видів робіт, що передбачаються з даної дисципліни. Контрольна робота включає: • 2 теоретичні завдання (оцінюються по 20 балів кожне); • 10 тестових питань (по 1 балу за кожне питання). Структура оцінювання відповідей на розгорнуті запитання: 1 б. – відповідь складається із 1–2 речень, містить узагальнюючу інформацію про історичний період або одиничні конкретні факти. 2 б. – відповідь не структурована, вступ і висновок відсутні; студент демонструє знання окремих історичних фактів, дат, подій, процесів, постатей або допускає значні помилки; не володіє історичною хронологією, історичною географією, термінами і поняттями; узагальнення відсутні. 3 б. – відповідь структурована в рамках основної частини, не містить яскраво вираженого вступу чи висновку; студент розкриває історичний процес в рамках питання із значними пробілами та розривами; демонструє знання найбільш важливих історичних фактів, дат, подій, процесів, постатей, допускає значні помилки; на задовільному рівні володіє історичною хронологією, історичною географією, термінами і поняттями; у відповіді практично відсутні узагальнення або вони дуже фрагментарні. 4 б. – відповідь структурована, містить або вступ або висновок; студент розкриває історичний процес в рамках конкретного питання із певними пробілами та розривами; демонструє знання значної кількості історичних фактів, дат, подій, процесів, постатей, проте допускає окремі помилки; володіє історичною хронологією, історичною географією, термінами і поняттями; робить фрагментарні узагальнення, усвідомлює роль і значення конкретних подій.			

	5 б. – відповідь детально структурована, містить вступ, основну частину та висновок; студент повноцінно розкриває історичний процес в рамках конкретного питання; демонструє знання значної кількості конкретних історичних фактів, дат, подій, процесів, постатей; на високому рівні володіє історичною хронологією, історичною географією, термінами і поняттями; водночас робить узагальнення та висновки з питання, розуміє ширший контекст конкретних подій, усвідомлює їх роль і значення, демонструє володіння науковою літературою з теми. Вимоги до презентації по індивідуальній (самостійній) роботі: мінімальний обсяг – 20 слайдів; візуалізований характер, гармонійне поєднання зображень та тексту, наявність самостійно підготовлених схем і таблиць; всі елементи презентації мають бути підготовлені студентом самостійно, із дотриманням вимог академічної доброчесності. Реферат – це письмовий виклад ідей опрацьованої літератури з теми, є результатом наукового дослідження, що написаний на основі критичного аналізу літератури, матеріалів інтернету та інших джерел, яке опрацьовує студент (ка).
Семінарські заняття	Відвідування та активна участь студентів у роботі семінарських занять також є обов'язковою умовою успішного складання курсу. Пропонуються наступні форми роботи на семінарських заняттях: виступ, озонування, рецензія, участь у дискусії. При цьому враховуватимуться лише логічно обґрунтовані виступи, альтернативна теза чи спростування поданої, а не фактична підтримка тези виступаючого, змістовне рецензування та коментар чи доповнення, що дійсно сприятиме розгляду проблеми. Виступи на семінарських заняттях оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки відповідно до національної шкали (5 балів) за такими критеріями: – «відмінно» – здобувач освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і буде відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок; – «добре» – здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу; – «задовільно» – здобувач освіти в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю; – «незадовільно» – здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент допускається до підсумкового контролю за умови відпрацювання усіх пропущених занять і негативних оцінок; виконання усіх передбачених форм роботи. Для отримання підсумкової оцінки протягом семестру студент зобов'язаний отримати як мінімум 25 б.

Підсумковий контроль	Підсумковий контроль рівня знань та успішності студентів передбачає виставлення підсумкової залікової оцінки. При поточному контролі оцінюються: систематичність роботи на практичних заняттях, рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах, активність при обговоренні питань, самостійне опрацювання тем, виконання індивідуальних завдань, контрольних (тестових) робіт. Підсумкова оцінка виставляється студенту в кінці семестру за результатами роботи на практичних заняттях, обговорення дискусійних питань, виконаних індивідуальних проектів та контрольних (тестових) завдань. Отримані «незадовільні» оцінки відпрацьовуються в обов'язковому порядку, але враховуються при додаванні оцінок і входять у загальну кількість отриманих оцінок.

7. Політика навчальної дисципліни

Політика курсу полягає у послідовності набуття знань, умінь і навичок у ході лекцій, семінарських занять і самостійної роботи. Відвідування лекцій для студентів є обов'язковим. Політика курсу передбачає перездачу усіх невиконаних завдань в силу серйозних запізнь на заняття або пропущених пар без поважних причин. За умови відсутності студента (-ки) на лекції чи семінарського заняття, отримання негативної оцінки на семінарських заняттях або ж невчасного виконання індивідуальної роботи визначений день для відпрацювання пропущених аудиторних занять, негативних оцінок та подачі індивідуальних робіт – середа, 15.00 год. – 17.00 год. У випадку запозичених робіт, випадків плагіату, виявів академічної недобропорядності (списування), недобропорядної поведінки в аудиторії викладач пропонує студентові (-ці) повторно виконати необхідний вид роботи.

Академічна доброчесність. Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету. Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.

Відвідування занять є обов'язковим. У разі відсутності здобувача освіти можливість і порядок відпрацювання пропущених занять регламентується [Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника \(введено в дію наказом ректора № 309 від 19.05.2023 р.\)](#)

Неформальна освіта. Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується [Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника \(Редакція 3\) \(введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.\)](#)

8. Рекомендована література

1. Акт проголошення незалежності України. К., 1991.
2. Європейська та українська культура в нарисах: Навч. посіб. За ред. І. З. Цехмістро, В. І. Штанько, В. С. Старовойт та ін. К., 2003.
3. Історія України: підручник для студентів неісторичних спеціальностей вищих навчальних закладів / [О.М.Бут, М.І.Бушин, Ю.І.Вовк та ін.]; за заг. ред. М.І. Бушина, О.І. Гуржія; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. Черкаси: ЧДТУ, 2016.
4. Історія України: Хрестоматія / Упоряд. В. М. Литвин; Відп. ред. В. А. Смолій. НАН України. Інститут історії України. К. : Наук. думка, 2013.
5. Кашуба М.В. Історія української культури: Курс лекцій. Л., 2011.
6. Кобець Ю., Мішук А., Мішук М. Українська радикальна партія в національно-визвольних змаганнях 1918–1923 рр. *Олександр Карпенко – історик Української революції: До 100-річчя від Дня народження: колективна монографія* / За ред. М. Кугутяка, І. Райківського, С. Кобути. Івано-Франківськ: Прикарпат. нац. ун-т ім.В.Стефаника, 2022. С. 170–185.
7. Мішук А. Павло Скоропадський в українських державотворчих процесах 1918 р. *Матеріали звітної наукової вебконференції викладачів, докторантів, аспірантів університету за 2020 рік ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», 5–7 квітня 2021 р., м. Івано-Франківськ. Електронне видання.* Івано-Франківськ: Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника, 2021. С. 88–90.

8. Міщук А., Міщук М. Релігійний фактор державотворчих процесів в контексті забезпечення національної безпеки України (на прикладі УГКЦ) // Актуальні проблеми політики, інформації та безпеки: колективна монографія(за ред. Марчук В.В.); Прикарпатський національний університет імені В. Стефаника; Факультет іст., політол. і міжнар. від-н. Івано-Франківськ: Ярина, 2022. С. 107–132.
9. Міщук А., Міщук М. Українська радикальна партія-Українська соціалістично-радикальна партія: особливості функціонування (1918–1939 рр.) // Політична наука: теорія, методологія, практика: Монографія. Івано-Франківськ, 2021. С. 261–285.
10. Палій О. Історія України. Від княжої доби до Революції гідності. 3-тє вид. Київ: К.І.С., 2017.
11. Плохій С. Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності / Пер. з англ. Р. Клочко. Х., 2016.
12. Райківський І., Міщук А. Українське національне відродження 1848–1914 років. Галичина // Західно-Українська Народна Республіка. 1918–1923: Ілюстрована історія. Львів Івано-Франківськ : Манускрипт-Львів, 2008. С. 38–55.
13. Шейко В.М., Білоцерківський В.Я. Історія української культури: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К., 2011.
14. Mishchuk Andriy, Mishchuk Mariana. National identity and the ethical and moral principles of nation-building in the views of Bishops of the UGCC. Newsletter of Precarpathian University. Political science / Vasyl Stefanyk Precarpathian National University. Ivano-Frankivsk: LIK, 2017. Issue 11. P. 99–10.

Викладач

Міщук А. І.